

Siber Zorbalık ve Hukuki Yönleri

Av. Burak Üçüncü · 2 Ocak 2025 · 5 dk okuma

Siber dünyanın hayatımızdaki yeri günden güne büyüyor. Okuldan iş yerine, sosyal çevremizden hobilerimize kadar pek çok alanda “çevrimiçi” aktivitelerin içindeyiz. Bu durum pek çok avantaj sunarken, bazı istenmeyen sonuçları da beraberinde getiriyor. İşte bu olumsuzluklardan biri de “siber zorbalık”. Siber zorbalık, fiziksel bir ortamda gerçekleşen hakaret, tehdit veya tacizin dijital platformlarda daha görünmez, kimi zaman daha yoğun ve yaygın hale gelmiş versiyonu. Elbette bu eylemlerin bir de [bilişim hukuku](#) boyutu var. Siber zorbalıkla mücadele edebilmek için, hem konunun tanımını iyi yapmak hem de yasal süreçleri bilmek büyük önem taşıyor.

BÖLÜM II

Siber Zorbalık Nedir?

Siber zorbalık (cyberbullying), çevrimiçi platformlarda; sosyal medya, mesajlaşma uygulamaları, forumlar, oyunlar ve benzeri ortamlarda gerçekleştirilen her türlü taciz, tehdit, hakaret, aşağılama, dışlama veya kişiyi hedef alarak baskı altında tutma davranışlarını ifade eder. Bu davranışların en temel özelliği, mağdurda korku, aşağılanma hissi veya psikolojik zarar meydana getirmesidir.

Siber zorbalık genelde şu şekillerde görülüyor:

- Sosyal medya veya mesajlaşma uygulamaları üzerinden hakaret, aşağılama, küfür içeren metinler veya görseller göndermek
- Kişinin özel fotoğraflarını veya bilgilerini paylaşmakla tehdit ederek menfaat elde etmeye çalışmak
- Bir kişi hakkında gerçek dışı söylentiler yayarak, itibarını zedelemeye çalışmak
- Kişinin sosyal medya hesaplarını, çevrimiçi aktivitelerini sık sık gözetleyerek, ısrarlı takip ederek tehditkar, rahatsız edici mesajlar atmak.
- Özellikle gençler arasında yaygın olan çevrimiçi gruplara veya oyun ortamlarına bir kişiyi almamak, onunla dalga geçmek ya da onu “engellemek” yoluyla dışlamak.

Siber zorbalık, diğer zorbalık türlerinden farklı olarak failerin genellikle kimliklerini gizleme veya takma ad kullanma (nick name) olanağına sahip olmalarıyla öne çıkar. Bu sebeple failin tespit edilmesi, zaman zaman geleneksel zorbalıktan daha zahmetli olabilmektedir. Yine de dijital ayak izleri sayesinde kolluk kuvvetleri ve yargı makamları failin kimliğine çoğu zaman ulaşabilmektedir.

BÖLÜM III

Hukuki Açıdan Siber Zorbalık

Siber zorbalık doğrudan "TCK'da siber zorbalık" adıyla düzenlenmiş bir suç tipi değildir. Ancak siber zorbalık kapsamında ortaya çıkan eylemler, Türk Ceza Kanunu (TCK) ve ilgili mevzuatta yer alan farklı suç tiplerine karşılık gelebilir. Örneğin:

Hakaret (TCK m.125): Dijital ortamda hakaret içerikli mesajlar veya paylaşımlar yapmak.

Tehdit (TCK m.106): "Seni bulacağım, seni öldüreceğim, seni rezil edeceğim" gibi söylemlerle kişi üzerinde korku, endişe ve güvensizlik yaratmak.

Şantaj (TCK m.107): Mağdurun özel görüntülerini veya mesajlarını yayımlama tehdidiyle ondan para sızdırmak veya başka bir şekilde menfaat elde etmeye çalışmak.

Kişisel Verilerin Hukuka Aykırı Ele Geçirilmesi veya Yayılması (TCK m.136): Mağdurun izni olmadan özel bilgilerini, fotoğraflarını veya kişisel verilerini ifşa etmek.

Huzur ve Sükunu Bozma (TCK m.123): Sürekli mesaj atarak, telefonla arayarak veya internet üzerinden rahatsızlık vererek kişinin huzurunu bozmak.

Israrlı Takip (TCK m.123/A): Yeni düzenlemelerle Türk Ceza Kanunu'na eklenen ısrarlı takip suçu, bir kişiyi fiziksel veya dijital ortamda sürekli takip ederek huzursuz etme eylemlerini kapsar.

Siber zorbalık fiilleri tek bir defa işlenebileceği gibi sistematik bir şekilde, uzun vadede de devam edebilir. İşlenen fiilin niteliğine göre farklı ceza ve yaptırımlar devreye girer. Bu yüzden, mağdurun yaşadığı durum hangi suç tipine daha çok uyuyorsa o doğrultuda yasal yollara başvurmak gerekir.

BÖLÜM IV

Siber Zorbalıkla Karşılaştığınızda Ne Yapmalısınız?

Bu tür saldırılara maruz kalmak elbette tatsız bir deneyim, ama hukuki açıdan güçsüz olmadığınızı bilmek çok önemli. Atmanız gereken adımları şöyle sıralayabiliriz:

Dijital ortamdaki mesajlar, görseller, e-postalar veya sosyal medya paylaşımları kolaylıkla silinebilir. Bu yüzden, siber zorbalık oluşturan eylemlere dair ekran görüntüsü almak, tarih ve saat bilgilerini kayıt altına almak, mümkünse URL'leri veya bağlantıları saklamak, ekran kaydı almak veya her ne şekilde olursa olsun kayıt altına almak hayati önem taşır.

Failin sürekli size ulaşmaya çalıştığı kanallarda (örneğin sosyal medya profili, e-posta, iletişim uygulamaları) engelleme özelliğini kullanabilirsiniz. Ayrıca gizlilik ayarlarınızı gözden geçirerek, kişisel verilerinizi minimum düzeyde paylaşmaya özen göstermelisiniz.

Siber zorbalığa maruz kaldığınızı düşünüyorsanız, hiç vakit kaybetmeden delillerle birlikte Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunabilirsiniz. Polis karakollarına veya jandarmaya başvurarak da suç duyurusunu iletebilirsiniz. Adli makamlar bu aşamadan sonra gerekli olan yolları tüketecek ve faili cezalandırmak için harekete geçecektir.

BÖLÜM V

Hukuki Süreç Nasıl İşler?

Ceza hukuku bakımından, eğer siber zorbalığa maruz kalırsanız ilk yapmanız gereken adım, savcılığa şikayette bulunmaktır. Savcılık, şikayetinizle ilgili soruşturma başlatır. Bu aşamada:

Kolluk kuvvetleri (polis, jandarma), dijital delillerin toplanmasını sağlar. Siber suçları soruşturan özel birimler, IP adresi tespiti, hesap hareketleri, paylaşım kayıtları gibi teknik unsurları ortaya çıkarırlar. Gerektiğinde (suçun ve olayın mahiyetine göre) adli arama gerçekleştirilebilir ve bu sayede şüphelinin bilgisayar, telefon gibi tüm teknik cihazlarına el konulup arama yapılabilir.

Yapılan teknik ve hukuki incelemeler sonucu, şüpheli veya şüpheliler belirlenir ve savcılık tarafından ifadeleri alınır.

Yeterli şüphe oluştuğunda savcılık iddianame düzenleyerek cezalandırma talebiyle kamu davası açar. Hangi suçun işlendiğine dair kanaat getirilmişse iddianamede o maddeler yer alır. Örneğin hakaret ise TCK m.125, tehdit ise m.106, şantaj ise m.107 gibi.

Kamu davası açıldıktan sonra ceza mahkemesinde yargılama başlar. Mahkeme, dosyadaki delilleri inceler ve kişinin suçlu olup olmadığına karar verir. Suçlu bulunması halinde TCK'daki ilgili maddeye göre cezaya hükmedilir.

Ayrıca, mağdurun uğradığı zarar ciddi boyuttaysa, ceza davasından ayrı olarak bir de **tazminat davası** açılabilir. Mağdur kişi, gördüğü maddi ve manevi zararı tazmin etmek amacıyla hukuk mahkemelerinde dava açabilmektedir.

BÖLÜM VI

Siber Zorbalığı Önlemek İçin Alınabilecek Tedbirler

Elbette, siber zorbalığa maruz kalmadan önce alınabilecek bazı önlemler de var. Ne kadar önlem alırsanız alın, bazen buna maruz kalmanızın önüne tamamen geçemeyebilirsiniz. Ancak yine de dikkatli olmak, potansiyel zararları büyük ölçüde azaltacaktır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) sadece kurumlar için değil, bireysel kullanıcılar için de aydınlatıcıdır. KVKK bilincine sahip olmak ve dijital verileri paylaşırken seçici davranmak, siber zorbalığın önüne geçmede önemli bir aşamadır. Örneğin, sosyal medya hesaplarınızda deniz tatilinizden fotoğrafları paylaşmamaya özen göstermek gerekir. Siber zorbalar, paylaşılan bu türdeki fotoğraflarla şantaj yapabilir ve fotoğraflarınızı kötü niyetli olarak yayabilir.

Sosyal medya platformlarının çoğunda, paylaşımlarınızı ve profil bilgilerinizi sadece arkadaşlarınızın veya belirli grupların görebileceği şekilde kısıtlayabilirsiniz. Herkese açık profil kullanımının risklerini göz ardı etmeyin.

Şifrenizin tahmin edilmesi veya sosyal ağ / e-posta hesaplarınızın ele geçirilmesi, siber zorbalara koz verebilir. Bu yüzden şifrelerinizde harf, rakam ve özel karakter karışımı kullanmak, aynı zamanda e-posta ya da telefon doğrulaması gibi ek güvenlik katmanlarını aktif hale getirmek önemlidir.

Siber zorbalıkla karşılaştığınızda ya da tanık olduğunuzda duygusal tepki vermek yerine, sakinliğinizi koruyarak kanıt toplamayı ve gerekirse engellemeyi tercih edin. Anlık öfkeyle karşı tarafla tartışmaya girmek

durumu daha da kötüleştirebilir.

Siber zorbalık, dijital çağın en can sıkıcı gerçeklerinden biri. Geleneksel zorbalığın internet ortamına taşınmış ve belki de çok daha görünmez şekilde yaşanan bir hali olarak düşünülebilir. Ancak unutulmaması gereken şu ki, siber zorbalık da en az diğer zorbalık türleri kadar hukuki yaptırıma tabidir. Dolayısıyla, bu tür davranışlara maruz kaldığınızda ya da tanık olduğunuzda, çaresiz olduğunuzu düşünmenize gerek yok.

Bu konudaki farkındalığın artması, hem siber zorbalık eylemlerinin azalmasına hem de mağdurların daha kısa sürede adalet arayışına girmesine yardımcı olacaktır. Ayrıca, okullarda ve iş yerlerinde verilecek eğitimlerin, aile içi iletişimin güçlendirilmesinin ve sosyal medya platformlarının daha sıkı denetim mekanizmaları geliştirmesinin siber zorbalığı azaltacağına bir [bilişim hukuku avukatı](#) olarak inanıyorum.

Çevrimiçi sürüm: <https://burakucuncu.com.tr/siber-zorbalik-ve-hukuki-yonleri>